

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. večer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič: poslanice, nasrtice, javne zaveze in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652841.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti).

Z bojišča v Mandšuriji.

TOKIO 13. (Reuterjev biro). Uradna brzobjavka poroča, da so dne 10. t. m. Japonci pregnali Ruse iz štirih pozicij.

Nova vojna ladija.

PETROGRAD 13. V nedeljo so v Pultovih delavnih spustili v morje križarja za mine »Dobrovolek«.

Akcija o miru.

WASHINGTON 13. Roosevelt je večeraj prejel odgovor Rusije, v katerem ista izjavlja, da je pripravljena imenovati pooblaščenca, ki bodo s pooblaščenca Japonske razpravljali o sklepu mira.

RIM 13. »Tribuna« poroča: Italijanska vlada je odposlala italijanskemu poslaniku navodila, glasom katerih naj kolikor možno podpira rasko-japonske razprave glede sklepa miru.

LONDON 13. Kakor so iz Tokija sporočili »Daily Telegraph«, se je večeraj v palači cesarjevi in princev vršilo važno posvetovanje, katerega se je udeležil maršal Jamagata, Itshito, ministerski predsednik, minister znanjih stvari, vojni minister in minister vojne mornarice, nadalje nad 40 častnikov vojske in mornarice ter številni dat japonski. Kakor poroča list, je japonsko časopisje na željo oblastnih v svojih izjavah jako varčno. Japonska podaja sedaj svajen izgled naroda, ki premaguje sam sebe.

LONDON 13. »Morning Post« poroča iz Washingtona od 12. t. m.: Pogajanja glede kraja in časa, kje in kedaj da se imajo sestati pooblaščenca Japonske in Rusije, vodita zastopnika Rusije in Japonske v Washingtonu. Predsednik Roosevelt baje posreduje.

WASHINGTON 13. (Reuterjev biro.) Ruski poslanik graf Cassini je po drugi konferenci s predsednikom Rooseveltom odposlal v Pariz poročilo o japonskem mnenju glede kraja, kjer naj bi se sestali pooblaščenca. Kakor se govori, je Rusija že neoficijelno zamignila, da bo kraj, ki ga je Japonska izvolila, carju všeč. Nizozemski odposlanec je imel večeraj na ruskem poslaništvu razgovor z grafom Cassinijem. Iz tega sklepa, da namerava Rusija predložiti Haag kakor mesto, kjer naj bi se vršila pogajanja. Kakor se sliši, je graf Cassini predložil najprej Pariz, japonski odposlanec pa Čifu kakor kraj za pogajanja. Sodi se, da bo graf Ito voditelj japonskih in poslanik Nelidov voditelj ruskih zastopnikov.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 13. Kakor poroča vladni list, dovrši ministerski svet v nekaterih dneh posvetovanje o vohilnem redu za narodno zastopstvo ter prične potem v podrobosti razpravljati o načrtu Buligina.

PETROGRAD 13. (Petr. brz. agent.) Načrt glede sklicanja narodnih zastopnikov pride pred posebno komisijo, ko bo ministerski svet dovršil o njem svoje posvetovanje. Tega posvetovanja se bodo udeležili izvoljeni zastopniki zemstev in mest. Narodno zastopstvo ne bo sklicano sedaj, kakor se je zahtevalo. Ko bo ministerski svet dovršil svoje posvetovanje o načrtu in ko bo isti odobren od carja, to priobčen s posebnim manifestom ali pa ukazom, naslovljenim na senat. Volitve se bodo vršile poleti. Državni zbor bo sklican na jesen.

Brzobjavne vesti.

† Nadvojvoda Josip.

REKA 13. Nadvojvoda Josip je večeraj popoldne okoli 5. ure zaspal. Po noči so poročali postrežniki, da se je stanje bolnikovo poslabšalo. Nadvojvodinja Klotilda in obe njeni hčeri Elizabeta in Doroteja, katere biva ju že dlje časa na Reki, so se nemudoma podale k bolniku. Telefonirali so telesnemu zdravniku dru. Kiseljaku, naj poskuša z oživilnimi sredstvi, kar je pa bilo brez vpeha. Po dveurni sgoniji je nadvojvoda okoli 6. ure 25 min. zjutraj za otrpnenjem srca umrl. Na vsa javna in konzularna poslopja so bile razobešene zastave in vse ladije v luki so razobešile zastave na pol droga. Preden je nastopila smrt, je bil o tem brzobjavnim potom obveščena cesar, potem so brzobjavili nadvojvodi Josipu Avgustu, ki se nahaja na svojem posestvu Kis Apiligan. Truplo bo izpostavljeno v salonu v vili. Jutri zvečer prepeljejo truplo v Budimpešto.

Cesar v Budimpešti.

DUNAJ 13. Cesar se poda v nedeljo zjutraj v Budimpešto na pogreb nadvojvode Josipa, ki bo istega dne ob 4. uri popoldne. Ob 5. in pol uri se cesar vrne zopet na Dunaj.

Umrl.

DUNAJ 13. Umrla sta Venceslav Tomek, umirovljeni profesor češkega vseučilišča v Pragi, člen gospodske zbornice, star 88 let, in državni poslanec Fran Kleimann.

DUNAJ 13. Umrl je baron Nataniel Rotchild, brat glavarja dunajske tvrčke Rotschildov.

Perzijski šah na Dunaju.

DUNAJ 13. Veled smrti nadvojvode Josipa je spremljen program za časa navzočnosti perzijskega šaha; odpadejo: gala-diné v cesarski palači dne 18. t. m., slavnostna predstava v operi, obed v Schöbrunnu in

napotkov in naukov v ptujem mestu. Je li je moj rojak doma?

— Je, se je oglasil glas za vratmi.

— Prosim te lepo, sprovedi me k njemu.

Za hip se je odmaknil od zatraja zapah, vrata so se odprla, »na pragu se je pojavila zdravnikova sestra. — Ker je bilo v polletni dobi, je bila nekoliko nemarno oblečena. Gornje telo jej je pokrivala slabo zapeta srajca brez rokavov; črno krilo se je vlekle po tleh, a bosi nogi sta bili staknjeni v kožnatu papuču. Črni bujni lasje so jej padali po ramenih, nepočesani in nemarno pritrjeni z iglami. Za uhom je imela rožo, a z finih ušes sta jej visela zlata podolgesta uhana. Lukrecija se tudi pred svojim rojakom z Rialta ni domislila dekliške sramežljivosti, niti svoje nemarne obleke, ampak poklonila se je posebno ljubeznjivosti in je v nasmihanju pokazala svoje bele zobe.

— Stopi, signora, v našo hišo. Mojemu bratu bo posebno ljub ta obisk vrednega rojaka. Oprosti, ker sem te toliko izpraševala izza vrat. Takov kraj je tu, na ljudi treba paziti in sedeti na svojem za ključem.

chojejna predstava v cirkušu Schumann dne 19. t. m.

Nadvojvoda Fran Ferdinand.

DUNAJ 13. Nadvojvoda Fran Ferdinand je danes vprejel predsedništvo botaniškega kongresa ter si je popoldne razgledal botaniško razstavo v Schöbrunnu.

Dopolnilna volitev.

BUDIMPEŠTA 13. V volilnem okraju Tökö-Serebes je bil danes soglasno izvoljen državnim poslancem disident, graf Emil Desewffy.

Baron Fejervary.

BUDIMPEŠTA 13. »Ogrski biro« poroča z Dunaja: Baron Fejervary, ki je bil večeraj popoldne v družbi svojega zeta, skupnega finančnega ministra barona Buriana, še ne zapusti danes Dunaja.

Zopet potres v Skadru.

CETINJE 13. V minoli noči je bilo čuti pet potresnih sunkov. Danes ob 8. uri zjutraj se je vsled močnega potresa zrušilo pet obokov v skadarskem bazaru; tudi drugače je potres povzročil veliko škodo. Podzemeljsko bobnenje nadaljuje.

Španski kralj.

SAN SEBASTIAN 13. Kralj Alfonso je odpotoval ob ovacijah prebivalstva.

MADRID 13. Kralj Alfonso je danes predpoludne dospel semkaj. Prebivalstvo ga je z navdušenjem vprejelo.

Perzijski šah.

PODWOLOZYSKA 13. Perzijski šah je danes ob 12. uri popoldne pasiral mesto.

Zadušnica.

BEROLIN 13. Danes predpoludne je bila v cerkvi sv. Hedvige zadušnica za pok. kneza Leopolda Hohenzollernskega.

Sprememba v francozkem ministerstvu.

PARIZ 13. Govori se, da namerava Rouvier ponuditi listnico ministerstva za vnanje stvari senatorju Freycinetu.

Deset delavcev zgorelo.

DIRSCHAU (Prusko) 13. V Velikem Montavu, okrožje Marienburg, je danes zjutraj v neki baraki za delavce izbruhnil ogenj. Pogreša se 10 delavcev, najbrž so vsi zgoreli. Do sedaj so izveli iz pogoršča 3 mrtiče. Sedem delavcev, ki so težko poškodovani, so odvedli v tužajško bolnišnico.

Predsednik Loubet.

PARIZ 13. Predsednik Loubet je vprejel danes francosko odposlanštvo, ki je bilo na poročnih svečanostih v Berlinu ter vojaškega atašēja podpolkovnika Hugo, ki je bil odposlanstvu pridržen.

»Echo de Paris« javlja, da se je predsednik Loubet v toplih besedah zahvalil generalu La Croix, ki je tako dostojno zastopal francosko vlado ter je izrazil svoje veselje nad vprejemom odposlanstva od strani cesarja Viljema in cesarske rodbine.

— A ti si signora sestra vrednega medika? Je vprašal Badoer radovedno ter pogledal to lepo žensko začudeno od glave do pete. Signora Lukrecija je li?

Črno črna ženska je zablislila kakor da bi strela živignila iz njega.

— A, od kodi veš ti moje ime, čor Badoer.

— E vidiš, signora, da gre tvoj glas po svetu tja do Rialta.

— Pojva k bratu, signora, je rekla Lukrecija na kratek, očividni ptujca iz pod očesa.

— Trgovec je kranil po temnem hodniku za Lukrecijo, ki je pazno zaprla vrata. Slednjič sta izišla oba na malo, dovolj nečisto dvorišče, na katerem je bil tik starinskega mestnega zidu vrtič, ograjen s črnimi latami. V sredi je stalo jabolko, tu pa tam bezgov in rožin grm, v ozadju ob zidu se je vpenjal bršljan, a po leham je bilo zasajeno razno rastlinje, ki je je čor Cavagnoli gojil za svojo zdravniško porabo. Sedaj je stal zdravnik ravno sredi vrta, imajoči na sebi samo razgledano srajco in črne suknene hlače, ter je za-

Tudi ministerski predsednik Rouvier je vprejel generala La Croix, ki mu je poročal o vprejemu.

Maroko.

PARIZ 13. »Agence Havas« poroča iz Tangerja od 11. t. m.: Podkonzul angleški, avstro-ogrski in danski v Masaganu je bil dne 5. t. m. od Arabcev okraden in potem umorjen. Žena podkonzula, ki je bila tudi napadena, je težko ranjena. Zastopnika avstro-ogrski in angleški sta se pri sultanu pritožila. Morili so ubežali.

LONDON 13. Kakor poroča londonski »Daily Chronicle« iz Tangerja, je bil v nedeljo tamkaj ustreljen zastopnik Raisulija. Raisuli odpošlje drugega pooblaščenca v Masagan, da ujame morileca podkonzula, katerega so Arabci okradli in umorili.

Med Italijani in Slovani.

I.

Marsikdo bo zmaheval z glavo in nas ne bo mogel umeti, kako da zaženjamo z razmotrivanji take vsebine ravno sedaj, ko smo mogli beležiti na italijanski strani celo vrsto pojavov, enuncijacij, refleksij in pozitivnih dogodkov, ki nam v lapidarnem slogu govore jednostavno suho resnico, da je sporazumljenje med nami in Italijani Primorja nemogoče.

In vendar pišemo ravno sedaj zopet ta razmotrivanja, ker tudi ob vprašanju miru ali pa vsaj bolj civiliziranih oblik narodnega boja med nami in našimi sodežlani italijanske narodnosti izhajamo z gledišča, da treba ločevati stvar od oseb, da je ideja jednoga, drugo pa osebe, ki jej služijo, oziroma jo — zlorabljajo!!

O ne, mi si ne zatiščemo očesa pred realnostjo, pred tem, kar je in kar obstoji, in s čemer treba torej računati kakor z realnim faktorjem, ki določilno poseza v obstoječe razmere ter daje direktivo dogodkom.

Skušnje, ki jih doživljamo dan na dan in na vseh koncih in krajih, v vseh panogah javnega življenja, bodi na kulturnem, bodi narodno-političnem, bodi na gospodarskem polju — te veakdanje skušnje nam govore, da bi bila prava blaznost, ako bi se le za hip udajali misli, da bi paktiranje se sedanjo generacijo političnih voditeljev na strani primorskih Italijanov moglo privedi do kakega takega rezultata, ki bi bil sploh združljiv z našim narodnim dostojanstvom in da ne bi križal pogovora za naš narodni obstanek in našo bodočnost!

Na to stran vlada torej popolna jasnost — sicer jasnost, ki nam ne odpira vesele perspektive v dogledno bodočnost, ali vendar jasnost v položaju. V tem pogledu vlada menda popolno soglasje na naši strani.

lival svoje zdravniške gojenke tako živo, da je moral sedaj pa sedaj postajati ter si z rokvom brisati pot s čela.

Ko je čul, da nekdo stopa v hišo z Lukrecijo, je stavil škropilnico na stran, obrnil glavo, in razširil oči, da bi videl, kdo je. Lukrecija je pokazala trgovcu s prstom pot na vrt in rekla:

— Tu je brat! Zatem je odprla vrata ograje, pustila došleca na vrt in hodila takoj za njim.

— Giacomo! tu ti je rojak na obisku, je nadaljevala Lukrecija, spustivša se na dolgo klop, ki je stala pod jabolkom ter je jela motriti ptujca radovednim očesom.

Cavagnoli je razvalil svoji očesi še na širše ter nategnil nosnice, videči pred seboj povsem ptujca obraz. Dotaknil se je z dvema prstoma svoje zamazane svilene kapice ter pokimal najprej z glavo, potem umaknil trebuh, s čemer je menda hotel označiti poklon. Ali rekel ni ničesar.

(Pride še.)

PODLISTEK.

229

Prokletstvo.

Egrodovski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. — 6.

— Kdo je? je vprašal zamolkel ženski glas v hrvatskem jeziku.

— Ne umejem ščavonski, je rekel ptujec v »vlaškem« jeziku.

— Kdo je? je vprašala ženska zopet, ali sedaj italijanski in blažjim glasom.

— Je li tu hiša drugega mi rojaka Giacomo Cavagnolia, mestnega medika?

— Je, na vašo službo.

— Jas sem Zanetto Badoer, trgovec z Rialta v Benetkah. Prvikrat sem v tem kraju in mestu, nimam tu ne znanca ne prijatelja, tovariši v Benetkah so me napotili samo na štora Cavagnolia, Benečana, ta da mi dade

Gotovo ga ni človeka med nami, ki bi mislil na pomirjenje ali vsaj ublaženje bojev, dokler bodo vodili politiko Italijanov možje, katerim je ravno boj proti nam začetek in konec modrcosti in — italijanskega patriotizma.

Mir, oziroma modus vivendi med Italijani in Slovani v primorskih pokrajinah je torej vprašanje precej daljne bodočnosti. To vprašanje ni in ne bo še dolgo aktualno in razpravljanje o podlagah za sporazumljenje je k večjemu akademičnega pomena. Vzrok temu smo že naglasili. Ta vzrok je sedanja generacija voditeljev italijanske oficijelne politike. In namen tem izvajanjem je ravno, da pojasnimo to dejstvo.

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 13. junija 1905.

Poplava vesti nadaljuje, a žajo tudi nejasnost in negotovost. Eni vidijo Rusijo in Japonsko že na predvečer pogajanj, drugi toliko za Japonskem kolikor na Ruskem močne stranke, ki hočejo nadaljevati vojno in nočejo čuti o miru. Iz Washingtona, kjer je sploh glavni vir vsej akciji za sklep miru, zatrjajo, da je tamošnji ruski poslanik Cassini že izjavil, da Rusija vsprejemlje predlog predsednika Združenih držav severoameriških ter da je že imenovala pooblaščenca, ki se imajo sniti z japonskimi pooblaščenca na pogajanja o sklepu miru. Ali dole, da je odgovorila le Rusija na predlog Roosevelta. Pariški »Temps« pa hoče celo vedeti, da bosta oba generalissima, Linevič in Ojama, dobila že pooblastila za pogajanja o sklepu miru. Oba generalissima da sta v direktnih zvezah s svojima vladama po posebnih telegrafskih zvezah. — Konečno pa pristavlja »Temps« previdno, da gotovega vendar še ni nič.

Iz Berlina javljajo zopet, da so sedaj velevlasti v živahnih dogovorih med seboj radi konference za sklep miru. Izlasti pa da se interesira Nemčija in da se med cesarjem Viljelmom in carom Nikolajem nepretrgano menjavajo telegrami.

S kako previdnostjo treba vsprejemati vse te vesti, posebno pa ono o pooblaščenju Ojame in Lineviča, za to imamo najlepšo ilustracijo v dveh vesteh, ki sta došli danes, ena iz Petrograda, druga iz Pariza, oziroma iz Tokija. Prva pripoveduje, da je v Rusiji še jako močna struja, ki zahteva nadaljevanje vojne. Druga pa pripoveduje slišno o Japonski. Sedaj pa žujte: vojeviti stranki v Rusiji da je na čelu — Linevič, japonski vojeviti struji pa — Ojama. Torej moža, ki sta oba za nadaljevanje vojne in imata oba tudi važno besedo, ta dva moža naj bi bila že pooblaščenca, da sklepata mir!!! Kakor se vidi, se vesti tako malo vjemajo med seboj, kakor voda in ogenj. Omenjena brzjavka iz Petrograda poroča namreč, da Linevič odločno priporoča, naj se vojna nadaljuje, da je moralno razpolčenje ruske vojske vznešeno, ter da so vojski polni zupanja. Istotako da celo tudi del liberalnega novinstva noče ni čuti o miru, dokler se ne skličejo zastopniki naroda.

Omenjena brzjavka iz Tokija pa pravi, da je Ojama poslal v imenu vojske miškatu brzjavko, v kateri protestira proti sklepu miru in prosi, naj se Japonska ne veže s pogajanjmi vsaj do prve prihodnje bitke, ki

bo bržkone v drugi polovici junija. Pa tudi javno mnenje v Japonski da zahteva mirovne pogoje, ki bi bili zelo trdi za Rusijo.

Čitatelji naj izvolé le primerjati vse te vesti eno z drugo in gotovo ne bodo mogli drugače, nego pritrditi, da so te vesti, če že ne direktno izmišljene, pa vsaj jako nezanesljive, tako, da se jih mora vsprejeti le z največjo rezervno.

Mi nočemo biti proroki, in nočemo izključati možnosti, da res pride do sklepa miru. Saj nas uči zgodovina, kako je diplomacija često napravila tudi najneverjetnejše pogreške, ki jih je moral pozneje popravljati meč z neznanjskimi žrtvami na krvi in blagostanju. Vstrajamo pa pri svojem menenju, da ruska diplomacija stori tako pogreško, ako sklene mir, ki bi Rusijo vezal za bodočnost na skrajnem Vstoku, in smo tudi uverjeni, da bo v nedeljni bodočnosti — morda že v nekoliko letih — moral meč popravljati to pogreško.

Witte na potu v Ameriko.

Iz Pariza javljajo, da je dospela tjakaj vest iz Petrograda, da je minister Witte odpotoval v Ameriko. To potovanje stavlja v zvezo s pogajanjmi za mir.

»Matin« hoče vedeti, da bodo Japonci svoje zahteve zmanjšali. Tako da ne bodo zahtevali, da bi Rusi porušili utrdbe v Vladivostoku in da se bodo zadovoljili z vojno odškodnino. Tako da tudi ne bodo zahtevali, da bi jim Rusi odstopili otok Sahalin.

Ministerstvo Fejervary.

Iz Budimpešte poročajo, da se je v torek po noči baron Fejervary povrnil z Dunaja. Cesar da je vsprejel njegove predloge glede sestave ministerstva in programa vlade. Novo ministerstvo bo sestavljeno na stopno: Baron Fejervary prevzame poleg ministerskega predsedništva ministerstvo a latere in ministerstvo za finance, po se tega poslednjega ministerstva bo pa vodil dvorni svetnik Popović. Bivši državni tajnik ministra za trgovino Votó postane minister za trgovino. Ministerstvo za poljedelstvo bo poverjeno strokovnemu pisatelju v Londonu, Andreju Giorgyju. Minister za notranje stvari bo veliki župan Jasp Kristoffy; minister za uk in bogočastje bo veliki župan Lukacs, minister pravosodja Sanyiche, ki je bil pred zadnjimi volitvami prideljen ministerstvu za pravosodje. Minister za deželno brambo postane GM Bhar, minister za Hrvatsko pa državni poslanec Kovačević.

Norvežani in Madjari.

Omenjali smo že, kako se madjarski šovinisti pripravljajo, da bi za svoje načrte izkoristili sedanji dogodek med Norvežko in Švedsko. Oni bi hoteli korak Norvežke aplicirati doma nasproti Avstriji. Iz loštve Norvežke od Švedske si Madjari hočejo konstruirati moralno, kakor ravno ugaja njim in njih stremljenju po popolni samostanosti Ogrske. V ta namen, si predstavljajo Avstrijo na mestu Švedske, a svojo Ogrsko na m. st. Norvežke. »Agramer Tagblatt« pa jih poučuje v zanimivem članku, da je možno erpiti iz dogodka v Škandinaviji nekoliko drugačen pouk za Madjare. In ne le pouk, ampak tudi zelo resno svarilo. Če že hočemo iskati analogije, potem si prav lahko mislimo Ogrsko na mestu Švedske, ki ima poleg sebe Norvežko. Tu misli zagrebški list oči-

cesar Henrik III. podaril oglejskemu očaku in še 50 »regalis mansos«, t. j. manjših kraljevskih kmetij. Pozneje je čitati v starih listinah še večkrat ime »Cirkenice«, »Cirkinice«, »Cyrknitz« pod imenom villa (1215, 1265) Faro svoji je dobila Cerknica že v 13. stoletju, kajti čitati je l. 1261. o šupniku z imenom »Laopoldus« in l. 1269. »Lupoldus« (isti menda).*) V listinah od l. 1300, kjer se Cerknica imenuje poleg Rakeka, nahajamo še druga imena cerkniških stanovalcev, n. pr. Warnerius, Malich, Jakob (l. 1303), ki je bil tkalec po svojem stanu.

Župnjska cerkev je bila sezidana leta 1482. in postavili so morda že takrat tabor okoli cerkve, t. j. cerkev obdali z zidom in s stolpi.**)

*) Oglejski očiak sv. Bertrand je l. 1335. prenočil v Cerknici.

**) Od petih stolpov, ki jih je imel tabor, še zdaj stojita dva; v njih je 100 kg težak možnar, uplenjen nekdanj Turkom. L. 1360. je prišla Cerknica (fara) pod Bistriške kartuzijance, ki so imeli Loško posestvo v Cerknici; v tem razpadlem poslopju (»Thurnlack«) so leti prelati prebivali.

vidno nemadjarake narodnosti na Ogrskem, ki bi — v slučaju, da Ogrska postane samostojna — iz veliko večih in veljavnih razlogov strem le po odtrganju od Ogrske, nego pa Norvežka od Švedske. Za nemadjarake narodnosti na Ogrskem bi bila prava nebesa, ako bi v zvezi z Ogrsko uživale tisto mero svobode — narodne, politične in tudi osebne — ki so jo Norvežani uživali v zvezi s Švedsko. S tem pa nikakor nečemo obsojati tega, kar so storili Norvežani, ampak konstatovati smo hoteli, kolika drznost je to, ako porablja Madjari tudi to priliko, da se inescenirajo pred svetom kakor zaščitniki politične in narodne svobode narodom. Zastoj se torej Madjari usiljujejo na stran narodov, ki se bore za svobodo, kajti njihovo mesto je v vrsti narodov — tlačiteljev in preganjancev svobode.

† Nadvojvoda Josip.

Nadvojvoda Josip Karol Ludovik je bil sin nadvojvode Josipa, ki je bil 52 let ogrski palatin. Z dvanajstim letom je nadvojvoda Josip prišel kakor kadet v husarski polk št. 12. Leta 1853. je bil že major v polku dragoncev št. 3. Leta 1855. je postal polkovnik, leta 1860. generalni major in leta 1866. se je kakor brigadir udeležil vojne na Češkem ter je bil po dovršeni vojni imenovan feldmaršallajtenantom. Leta pozneje je postal viši poveljnik tedaj na novo ustanovljene ogrske deželne brambe, za katero se je posebno zanimal. Leta 1874. je bil nadvojvoda Josip imenovan generalom konjeništv.

Toda nadvojvoda se je bavil tudi s poljedelstvom. Nekatera njegova posestva na Ogrskem služijo kakor vzor poljedelstva.

Od leta 1864. je bil nadvojvoda poročen s princezino Klotildo Saksen-koburg-gotsko. Iz tega zakona sta se rodila dva sina in štiri hčere. En sin in ena hči sta umrla pred očetom. Nadvojvoda Josip je bolehal dlje časa, a je včkal 72 let.

Drobne politične vesti.

Francija in Rusija. Iz Rennesa poročajo, da je 11. t. m. imel tamkaj minister za trgovino govor, v katerem je omenjal tudi zveze z Rusijo ter rekel: Mi ne smemo zapustiti našega zaveznika vkljub njegovemu položaju. Francija ni agresivna; obdržati mora pa med vesilami svoje mesto ter tudi v bodoče svetiti z bakljo svobode.

Domače vesti.

Domžalski dogodki v obč. svetu Ljubljanskem. Omenili smo že, da se je na lep nagovor župana odzval občinski svetovalec dr. Triller. Ta govor nam je posebno ugajal po svoji rezkosti in odločnosti.

Markentnejši odstavki v tem govoru so bili:

Zistem, vladajoči v deželi kranjski, skrbi da se ob takih prilikah (kakoršen je bil nemški napad v Domžalah) razglašajo Slovenci kakor barbari, ki so dobri k večjemu za pilote nemškemu mostu do Adrije. Ta se imenuje dandanes — avstrijska politika!

Vzemimo le Schillerjevo slavnost. Jaz si domišljujem, da poznam svojega Schillerja tako dobro ter ga cenim vsaj tako visoko, kakor sleherni kazinski kričač, a prav zaradi tega trdim, da ni bil značaj Schillerjeve slavnote v Ljubljani nič drugega, nego fri-

Tabor je bil potreben, kajti Turek je takrat začel razsajati in razgrajati po naši deželi. Ta sovražnik je prizadejal veliko škodo; izlasti turški napadi na te kraje se nam oznanjajo že iz leta 1472,***) 1496, 1498, 1522. Posebno hudo je bila Cerknica zaleta od Turkov tadi l. 1559. in 1560., ker so bili ti grozovitneži trg opustošili in prizadejali veliko škodo tudi so-sednjim vasem. To je bilo tem lože, ker so se stanovalci cerkniškega trga, Dolenje vasi, Jezera in »Jelše« (Selce ali Selšček) ravno ob največji nevarnosti morali zbirati na Taboru ob Pivki v brambo soper sovražnika. Da bi jih bil deželni knez odvezal te dolžnosti, vložili so prošajo na takratnega vladarja, nadvojvoda Karla v Gradcu. In res so dobili stanovalci teh vasi l. 1582. dovoljenje, da so te vojaške dolžnosti oproščeni. Dotično pismo se je še ohranilo. Natisneno je v II. zvezku Šumije vega Arhiva. Nasledek vojen in nadlog so bili večkrat kužne bolezni; o teki boleznih v Cerknici nam poroča zgodovina l. 1578.

**) V tem letu so požgali cerkev, kar pričča kamen, ki je vzdani v cerkveni vogel.

volna prostitucija tega velikega pesnika avobode. Gesslerjev klobuk germanskega terorizma so postavili naši Nemci sredi slavnostnega prostora; pod geslom »Deutsch vom Belt bis zur Adria« so slavili najneizprosnejšega nasprotnika vsakega narodnega nasilstva in potem so izkričali za barbore ono slovensko mladino, ki se je branila le take zlorabe stoletnice velikega pesnika, ne pa njegove slave. Ako je Schiller doli z Olimpa zrl to početje avstrijskih in špeciálno kranjskih Nemcev, tadaj se je spominjal pač ironično lastnih besed: Anders, begreif ich wohl, als sonst in Menschenköpfen, malt sich in diesem Kopf die Welt! In sedaj Domžale! Andreja Hoferja, tega velikega mučenika ljubezni do domovine so hoteli slaviti v senci Südmarkine zastave, v družbi tistih Celjanov, Beljačanov in Celovčanov, ki so sto in sto-krat dokazali, da so najhujši rablji vsake domovinske ljubezni in narodne svobode! Činično so priznali v svojih graških glasilih, da hodijo Domžale »eine feste Burg in der slavischen Hochflut« in sedaj se zgraža c. kr. uradno glasilo, da Slovenci niso ponižno prenašali te nove frivole provokacije. Jaz pa pravim, da so minuli časi dobrovoljnega slovenskega robstva in da je naša vladna politika odgovorna za vsako kapljo človeške krvi, ki je tekla v Domžalah, in za vsako kapljo, ki bo še tekla kjerkoli ob tskih prilikah v slovenski kranjski deželi. Naj si zapomni gospoda na Blewaisovi cesti enkrat za vselej, da je v današnjih časih po krivdi avstrijskih Nemcev vsaka fraakfurtarska zastava kričeča provokacije, katere laž narod ne bo več trpel, ker je protislovenska. V koliko je tudi protiaustrijska, to naj presodi gospoda sama; slovenski narod se je naveličal hoditi v ogenj po črnožolti kostanj odkar je c. k. državni pravdnik tržaški smel brez kazni in graje prvati za »gente barbara« tiste Slovence, ki so z dolgo-trajno ječo morali plačevati svoj kipeči avstrijski patriotizem ob priliki umora blagopokojne cesarice in od kar je nemški Dunaj globok poklon napravil iredentovskim metalcem bomb.

....Kadar izgubimo zadnjo trohico upanja v pravičnost poklicanih krogov, tedaj bomo morali zgrabititi tudi mi za orožje retorizije in naj nam je še tako antipatičen svetopisemski rek: Oko za oko, zob za zob.

....Jaz še nisem izgubil upanja, da v trenutku največje sile združi vse Slovence spomin besede Schillerjeve: Nicht-würdig ist die Nation, die nicht ihr Alles freudig setzt an ihre Ehre. (Viharno, dolgo-trajno ploskanje in klici z galerije: »Živio dr. Triller!«)

Za prihodnje občinske volitve. Razprava na upravnem sodišču o rekurzih, predloženih proti volilnim listam toliko od liberalne kolikor konservativne (rabimo ta izraz, ker je že v navadi, da si v rešitvi ne vemo, s čem bi ga opravičili), se bo vršila dne 16. julija. Tukajšnje oficijozno glasilo — »Triester Zeitung« — je menilo te dni, da bo v slučaju ugodne rešitve rekurzov od konservativne strani smatrati sestavljene liste kakor neveljavne in da bo trebalo sestaviti nove. Dalje dokazuje oficijozno glasilo — na podlagi dekreta dvorne kancelije od dne 3. aprila 1838, da je uradnike državnih zavodov in podjetij (kakor so n. pr. državne železnice, vodstva gradbe državnih železnic,

V protestantski dobi se je bila nova vera kolikor toliko ukoreninila po gradovih, mestih in trgih, da je bilo treba ostrh naredb, da jo je ljudstvo zopet opustilo.

Tako so bili tudi v Cerknici l. 1599. zatoženi pri nadvojvodi trije tržani: Jurij Antatech, Vipauetz in Blas Simitsch kakor »podpihalci in kolovodje«, ker so svoji družini in tudi drugim prebivalcem štali sveto pismo in postilo in jih s tem »odvrčevali« od prave cerkve. Drugi Cerkničani so hodili k predikantu v Stegberg (Grad pri vasi Bočkovo v obloški občini; za Valvasorja je bil stari grad že v razvalinah, novi je bil pa sezidan pod starim). Vsem tem privržencem se je najprvo zagrozilo, kar pa ni imelo povoljnega vspeha, kajti še l. 1603. sta bila dva trdovratna tržana v Cerknici, Krist. Antatech in Fil. Lipez, ki sta se držala nove vere. Treba jim je bilo tda zagroziti s pregnanstvom.

(Z-ršetek pride.)

Zgodovinske črtice nekaterih notranjskih in dolenjskih trgov.

(Po raznih virih).

Cerknica.

Cerkniška okolica je bila že zgodaj obljudea, kajti našli so se kraj cerkniškega jezera ostanki keltskih naselbin. Da Rimljanom, ki so staknili vas, kar je bilo znamenitega, cerkniško jezero ni ostalo prikrito, ni treba pripovedovati. Imenovali so to zanimivo jezero »lacus lugens«. Slovenci so se bili okoli jezera gotovo g. isto naselili, ko je oglejska cerkev že v prvi dobi krščanstva zsejala seme Kristovega nauka v tem kraju. Prva cerknica je stala tukaj že v 9. stoletju. Od todi je dobila Cerknica tudi svoje ime, kakor n. pr. Cerklje na Gorenjskem, kjer je enako staro naselišče krščanstva na Kranjskem.

V nemških in latinskih listinah se imenuje Cerknica že zgodaj v srednjem veku, n. p. l. 1040. »Circhinis«. V tem letu se imenuje Cerknica »villa«, t. j. velika kraljevska kmetija ali vas, ki jo je nemški

e. k. skladišča) smatrati kakor državne uradnike in jim je torej v smislu občinskega statuta priznati aktivno in pasivno volilno pravico!!

Ta entrefilet v oficijoznem glasilu nas je presenetil. Tega si menda ne domneva nikdo, da bi bila ta enunciacija prišla v »Triester Zeitung« brez vednosti gospodov na namestništvu. Ravno zato nas je presenetila! Nič posebnega ni in tudi ne nečastnega, če je kdo spremenil svoje mnenje ob kakem važnem vprašanju. So ga pač dogodki in okolnosti, katerih prej ni poznal, poučili, da njegovo mnenje ni bilo pravo. Ali tu vidimo, da so gospodje na namestništvu, ob tem načelno vsajem vprašanju, v kratkem času bili trikrat drugačnega mnenja. Najprej so dali uradnike gori označenih kategorij vpisati v volilne liste, potem so ugodili protestu magistrata in so jih veleli zopet izbrisati, a sedaj dokazujejo pravo teh uradnikov do pasivne in aktivne volilne pravice!

Nam se zdi, da se kaže tu v postopanju ob važnih in resnih stvareh vendar-le malce — brez zamere — premalo resnosti!

C. kr. nemška ljudska šola v ulici Fontana. Vpisovanje novoustopivših učencev v c. kr. nemško šolo v ulici Fontana se bo vršilo dne 26., 27., 28. in 30. junija ter 1. julija od 2. do 3. ure popoldne v pisarni ravnateljstva. Otroci, ki žele biti vpisani, morajo prinesiti seboj rojstni oziroma krstni list, svedočbo o cepljenih kozah in svedočbo, da imajo zdrave oči. Z otroci imajo priti roditelji oziroma njihovi namestniki. Odlok glede vsprejetja se roditeljem dostavi na dom.

Predavanja prof. dra. Lončarja. V nedeljo predpoludne je predaval gospod prof. dr. Lončar o »narodnosti, mednarodnosti in delavstvu«.

Uvodoma je naglašal predavatelj, kako je človek najvišje bitje, uzor. Zato mora človek vsako toliko nekoliko pregledati svoje bitstvo. Je-li pomen narodnosti čut, različan od človeškega bitstva? Narodnost je velika kulturna sila, a to le tedaj, če se združuje s človeškim čustvovanjem. Narodnosti sestavljajo politične oblike — države.

Stari vek ni poznal narodnosti kakor kulturne sile. Tedaj je bil pojem narodnosti identičen s pojmom države. Le oni, ki so bili polnopravni kakor državljani so predstavljali narodnost.

V srednjem veku je bila cerkev absolutna gospodarica nad vsemi čuti. Materini jezik je bil brez pomena, jezik vednosti je bila latinščina. Materini jezik je pač rabil pri prostem človeku ali ta ni bil svoboden.

Še le v novem veku je postala narodnost politična in kulturna sila. To je doba reformacije, renesance, preporoda. Še la tu je postala narodnost kulturni činitelj, a to ne morda poleg cerkve, ampak proti njej. Tu je zšla narodnost nastopati proti tujim državam in snovati države na podlagi narodnosti. Življenje je zadobilo naroden smer. Narodnost je v nas, združena z nami. To se ne da kar odločiti. Naloga vsakogar je torej, da daluje svoj volji za občeločloveške namene, v osrečje vseljivega človeštva. Celota mora biti srečna, če so srečni nje deli. Ti deli človeštva pa so narodnosti. Z delom med svoji prihajamo v počev v splinosti.

Kaj drugega je narodni šovinizem. Ta izključuje druge dele skupnosti ter smatra le svojo narodnost kakor izvoljeno. Šovinist hoče, naj druge narodnosti služijo njegovi narodnosti. Šovinist hoče blaginjo posamičnika na škodo celote. Šovinizem je — egoizem, grda sebičnost. V resnici pa pojem narodnosti ne izključuje pojma — človeka.

Tudi danes še ta princip ne prihaja do polne veljave. Saj vidimo, kako ljudje, ki niso dobri v svojem zasebnem življenju, igrajo važno vlogo v javnem življenju. Za privatan življenja naj bi torej veljala drugačna moralna nego za javno. Moralna pa je le jedna, ali je sploh ni. Slabi ljudje v privatnem življenju ne morejo biti dobri za javnost. Ali bi morda kdo stavil tega slabega človeka na čelo kakemu gospodarskemu podjetju? Tu že ne odloča več narodnost. Vsakdo bo jemal raje na delo pridnega Nemca ali Italijana, nego lenega Slovenca. Tu odloča splošni človeški nagib. Le tam, kjer sta si oba vsaj enaka, jemljemo na delo sorojaka, tam torej, kjer narodnost ne izključuje pojma človeka.

Tudi, kakor moramo zaničevati narodni šovinizem, tako tudi renegatstvo. Tu je govornik pjašnjeval razliko med odpadništvom in samizemjo. Kdor je iz sebičnih razgovor

odpal od svoje narodnosti in se je pridružil drugi, ta je značajnejš, renegat, nevreden človek. Renegatstvo, odpadništvo je umetno posezanje v naravo. (Zvršetak pride.)

Pogreb umrlega župana goriškega dra. Venuttija se je vršil minoli ponedeljek predpoludne ob veliki udeležbi civilnih in vojaških oblastinj. Mrtvaški spraved je vodil prof. dr. Faidutti. V cerkvi, kjer je bilo truplo blagoslovljeno, je bil navzoč tudi nadškof Jordaa. Na pokopališču je bilo več govorov. Pogreb se je vršil na stroške občine.

Samomor. Pišejo nam: Minolo nedeljo so pokopali mehanika in posestnika Antona Deško (on sam se je pisal Desco). Pokojnik je bil slovenskega rodu, toda odgojen bolj na laško stran. Svoječasno je bil strasten pristaja socialno-demokratske stranke, kateri je pripadal tudi zadnje čase. — Trpel je na nervoznosti, ki ga je menda pripravila do obupa. Na zadnjih in predzadnjih volitvah ga je magistrat imenoval članom volilne komisije za II. okoliščanski okraj. Pokojni Anton je (vključ težki bolezn) šel in vršil svojo dolžnost popolaoma nepristransko. — Zabeleženo bodi to pokojniku v čast! Znani židovski organ je razglasil, da je pokojnik šel v smrt radi uboštva. Mi pa smo gotovi, da je bila le grozna bolezen, ki ga je poglala v prezgodnji grob.

Soprog in bratu naša sočalje. Longobardsko groblje v Lajhu na Gorenjskem. Doslej so odprli 81 grobov. Nešli so veliko število zapon, korald, novcev, kresilnikov in rezalnih drugih predmetov.

Trije ptički. Predinočujim ob 8. uri in pol je šel trgovski agent Spiridijon Masia preko ulice della Loggia. Hkratu pa so stopili predenj in ga ustavili trije njemu neznan mošje. Ti so ga obkolili in eden njih mu je sprtet roko vzel iz žepa mošnjček v katerem je bilo 19 kron in nekaj drobiža, na kar so jo vsi trije naglo odkurili.

Pozneje je pa policijski adjunkt Jurij Titz, idoč se svojimi agenti po starem mestu, videl priti iz neke krčme tri osebe, ki so se mu zdele sumljive. Povsprehil je korake in prijel enega teh treh, namreč 28-letnega, že večkrat radi tatvine obsojenega Ivana Persicha. Tega je Titz gnal sebot na redarstveno stražnico v ulici dei Rettori in ga tam izpraševal. Ravno mej tem izpraševanjem je pa prišel na straznico oropani Spiridijon Masia prijaviti, kaj da se mu je bilo pripetilo.

Čuški to prijavo, je Titz pustil Persicha na straznici in šel iskati ostala dva. In res ju je kmalu našel v ulici di Riborgo in ju tudi takoj spoznal. Bila sta to dva njegova stara »znanca«: 40-letni misar Ivan Steiska in 17-letni zidar Hermenegild Makus. Odvedel je šta dva na omenjeno redarstveno stražnico, kjer jima je d. l. najprej preiskati žepa.

No, mej tem, ko so tema dvema preiskovali žepa, je prišel na straznico čevljar Alojzij Bratina prijaviti sledeči dogodek: On je bil nekoliko preveč pil. Idočega preko ulice di Riborgo, ga je premagal spanec in on je bil nekaj zadremal kar tam, na ulici. A ko se je prebudil, je konstatoval, da so mu tatovi mej spanjem vzeli klobuk in 5 kron denarja.

Preiskovanje žepov je pa imelo sledeči vspeh: pri Persichu so našli Masisov mošnjček in v njem 2 kroni denarja; pri Steisku neki grški denar, ki je bil prej v Masisovem mošnjčku, in Bratinov klobuk; pri Makusu pa Bratinovih 5 kron.

Sveda so djali te tri ptičke v kletko v ulici Tgor.

Poskus samomora. 19 letni glumač Julij D., stanujoči v ulici Stadion št. 3, se je večeraj popoldne v svoji sobi vatretil z revolverjem v prsi. Kreglja mu je prišla ven na hrbtno, ne da bi bila ranila kak življenjski organ. Pozvan je bil zdravnik se zdravniške postaje, ki je mladeniča obvezal, in ga dal odvesti v bolnišnico.

Aretovana je bila sinoči 30-letna Marija Baviera, stanujoča v ulici delle Mura št. 18, ker je ukradla v isti hiši stanujočemu težaku Joshimu Lukežiču obleko in par čevljev, vredno vse skupaj 44 K. Lukežič je šel večeraj popoldne ob 2. uri spat, ne da bi se zaklenil znotraj. Marija B. je šla v njegovo stanovanje, mu ukradla povedane predmete in potem vzela ključ njegovega stanovanja in isto zaklenila od zunaj. Prebudivši se ni imel obleke in je moral na ulico skozi okno. Baviera je ukradene stvari postavila.

Društvene vesti in zabave.

»Divjega lovca« ponove diletantje pevskega društva »Danica« na Kontovelju prihodnjo nedeljo dne 18. t. m.

Pevsko društvo »Slovan« v Padričah javlja, da se korporativno udeleži 10-letnice pevskega društva »Kolo«.

Za slavnost »Kola« se je prijavilo nadalje pevsko društvo »Zarja« iz Rojana. »Zarja« nastopi z enim zborom, katerega naznani pozneje.

Razne vesti.

Povodnji v Severni Ameriki. Iz New-Jorka poročajo, da je provzročila reka Missisipi velike poplave; izlasti je poškodovala več železniških prog. Škode, povzročene na poljih in na železnicah, utegne biti par milijonov dolarjev. Pogrešajo tudi več oseb, ki so najbrž našle smrt v valovih.

Nad tri milijone kron je izgubil v du najske »Jockey kiubu« žid baron Kösigwarter v igri s nekim Siemere.

Trgovina.

Sorzna poročila dne 13. junija.

Tržaška borza. Napoleon K 19.08 — 19.13, angleška lire K — do —, London kratak termin K 240.20 — 240.75, Francija K 95.35 — 95.55, Italija K 95.35 — 95.60, italijanski bankovci K — — —, Nemčija K 117.25 — 117.50, nemški bankovci K — — —, avstrijska enotna renta K 100.40 — 100.70, ogrska krona renta K 57.70 — 98. —, italijanska renta — — —, kreditne akcije K 685. — — 687. —, državne železnice K 664.50 — 666.0, Lombardi K 86.50 — 88. —, Lloydove akcije K 680. — — 687. —, Srečke: Tisa K 338.50 — 342.50, kredit K 482.50 do 492.50, Bodenredit 1880 K 306.75 — 313.75, Turške K 142. — do 144. —, Srbske — — — do — — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.

	v soboto	danes
Državni dolg v papirju	101. —	101.05
„ srebro	101. —	101.05
Avstrijska renta v zlatu	119.90	119.90
„ „ kronah 4%	103.10	103.50
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93. —	93.05
Ogrska renta v zlatu 4%	118. —	118. —
„ „ kronah 4%	97.75	97.75
„ „ 3 1/2%	88.95	89. —
Akcije nacionalne banke	1647. —	1646. —
Kreditne akcije	664. —	664.50
London, 10 Lstr.	240.27 1/2	240.27 1/2
100 državnih mark	117.30 1/2	117.30
20 mark	23.48	23.48
20 frankov	19.12	19.13
100 ital. lir	93.45	93.45
Cesarski cekini	11.31	11.31

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — Francoska renta 97.2, italijanska renta 106.60, španski exterior 91.4, akcije otomanske banke 610 —, Menjice na London 261.75.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 96 — ungarinska renta 89.27, avstrij. zlata renta 100.85, ogrska 4% renta 100.85, Landerbe 486 —, turške sredst. 134.50, parizke banka 14.11, italijanske meridi jonalne akcije 774. —, akci e Rio Tinto 15.48, Mlačn. —

London. (Sklep.) Konsolidirna dol. — Lombardi — srebro 26 1/2, španska renta —, italijanska renta —, tržni diskont, 2 —, menjice a Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke —

Tržna poročila 13. junija.

Budimpešta. Pšenica za okt. K 16.04 do K 16.06; rž za okt. K 13.04 do K 13.06; oves za okt. od K 11.12 do 11.14; koruza za julij K 1.01 do K 1.06.

Pšenica: ponudb: zadostne, povpraševanje zboljšano tendenc mrtva. Prodaja 25.000 met. stoc., ob odprtju nespremenjeno in mirno, pozneje z nekoliko nižje. Druga žita mirneje. Vreme: nestanovitno.

Havra. (Sklep.) Kava Santos govt. — raga za tek. mesec po 50 kg 42 1/2 frk, za sept 43. —

New-York. (Otvor.) Kava Rio de Janeiro dobovt. Mirno, nespremenjeno, 5 st. znižanja. 100 vr. č.

Razstava

Ulica Chiozza (dvorana Tersicore).

Obiskati se jo zamore vsaki dan. Ugodne cene.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos govt. average za september 35 1/2, za dec. 36 1/2, za marec 36 3/4, za maj 37 —, Komaj vzd žano. — Kava Rio navdar loco 38 — 40, navadna reolina 41 — 42, navadna dol. 43 — 45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za junij 23.95 za julij 24.05 za avgust 24.25, za september 24. — za oktober 20.80, za november 23.30. Mirno. Vreme: lepo.

London. Sladkor iz repe sorov 11 1/2, 8t. Stalno.

Sladkor tuzemski. Centrifugalno. promptno K 74.50 do 75.50, za maj-avgust K 71.50 do 75.50. Concentrat in Melior promptno K 75.50, za maj-avgust K 75.50 do 76. —

Pariz. Praznik.

Mladenič več knjigovedstva z večletno prakso, zmožen slovenskega, italijanskega, hrvatskega jezika v govoru in pisavi ter deloma tudi nemškega išče službe. Eventuelno tudi samo pol dneva. Ponudbe pod »Bodočnost« na upravo »Edinosti«.

Javni ples prired jo fantje iz Dan pri Sezani dne 2. julija t. l.

Prodajalnica ur Anton Bucker

TRST - Barriera vecchia 19 - TRST.

Velik izbor žepnih, srebrnih in zlatih ur. Zidne ure. — Budilnice od gold. 1.50. Prodaja tudi na obroke.

Dragotin Vekjet - zlatar

v Trstu, Corso štv. 47

prilporoča vsakovrstne zlatenine in srebrnine ter žepne ure.

Sprejema poprave ter kupuje zlato. Cene zmerne.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Tovarna pohištva RAFAEL ITALIA

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST

ulica Malcanton štev. 1 po zelo nizkih cenah.

Tovarna pohištva Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa štv. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA: PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nobene konkurence. Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

in prodaja pohištva izdelanega od najboljših delavcev se otvori v kratkem.

Obiskati se jo zamore vsaki dan. Ugodne cene.

! Najvgodnejši pogoji! za zavarovanje. EDINA zavarovalna družba ki ima slovenskega glavne zastopnika v Trstu. Prva češka na življenje splošna delniška družba za zavarovanje. Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkih. Natančnejša pojasnila daja glavno zastopstvo za slovenske dežel v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 l. nd. innjegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

Pridna služkinja v dobi službo takoj v ulici S. C. lino št. 413.

V Sv. Križu pri Sežani priredi mladina javni ples dne 18. jun. t. l.

Javni ljudski ples bo v nedeljo dne 18. t. m. v »Gostilni Trošt« v Škorklji (na desno rojanske cerkve navzgor). Svirala bo 15 mož močna godba na pihala. Plesalo se bo v to nalaše napravljenem podu. Vsak komad 10 st. (5 nč.). Krasna lega, svež zrak, senčnati vrt.

Zenitna ponudba. Posestnik iz tržaške okolice se želi seznaniti v svrhu zakona s pridno in skrbno deklino srednje starosti, ki ima kakih 500 kron dote. Šivilje imajo prednost. Ponudbe pod »Dobro došli« poste restante, Trst, glavna pošta.

Št. 1358/05.

Dražbeni oklic.

V svrhu oddaje lova krajne občine Dekani za šestletno dobo od 1. julija 1905. do vstevši 30. junija 1911 vršila se bo dne 1905 od 10. do 12. ure predpoludne pri e. kr. okrajnem glavarstvu v Kopru javna dražba.

Izkljena cena je K 1190-2. — Lov se odda onemu, ki bo zanj največ ponudil, in le skupno.

Vsak ponudnik mora položiti predno kakšno ponudao, v roke g. e. kr. komisarja voditelja dražbe, vadij 10% izkljene cene.

Druge dražbene in najemne pogoje poizvedeti je na ees. kr. okrajnem glavarstvu v Kopru.

Županstvo v Dekani, 8. junija 1905.

Župan:

Piciga l. r.

„SANUS“

novi higijenični zobotrebni
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškovov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih
ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd.
Sprejema naročbe za sladčice.

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste
predaja pod jamstvom po tovarniški ceni.
Zaloga lesa - Miclaur
ulica Fonderia št. 7

Podpisani priporočajo svoj iskušeni

železni plug

s kolesi za oranje na polju, pri brajda in drevju,
za pletev, zasipanje, zrivanje itd. samovodilen,
preprost, lahek in cen. — Svoje dobro znane
škopilnice proti peronospori in svoje ne-
prenehljive vinske stiskalnice.

ŽIVIC, inženjer - Trst

Skladišče - trgovinska ulica 2.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

pive

v sodčehkih in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga **Mattonijeve Giesshübler**

vedno sveže kisle vode
po zmeranih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin
in kolonijal Petra Peternel
v ulici Giulia št. 76
je volobiti vsakovrstne jestvine
kakor: kavo, riž, testenine
(napeljske), siadkor, turščino
in belo moko, naravno maslo,
sveče, mlo, jedilno olje prve
vrste po 36 novč. —
Blago vedno sveže. —

Tomasoni Ulisse
Trst slikar-dekorater.
Sprejema delo na deželi De-
koracije sob s papirjem. Sli-
kanje sob in napisov v vseh
stogih in na vse načine. Po-
narejen les in marmor. Bar-
vanje pohištva, podov itd. Vse
po zmeranih cenah, točno in
hitro. — Delavnica: ulica 76o
Foscolo št. 19.

Svoji k svojim!
Podpisani priporočajo svojo
zalogo oglja, drva, pre-
moga in drugo razno kur-
javo ter petrolej. Poži-
ljanje na dom.
Josip Muha,
ul. Cavana (uhod ulica Ca-
vazzeni št. 3).

Iv. Kopač
svečar v Gorici
priporočajo priznano naj-
boljše in najcenejše
♦ **voščene sveče** ♦
Cenik brezplačno in franko.

Podpisani priporočajo svojo
NOVO PEKARNO
IN SLADČIČARNO
pri Sv. Jakobu
v ulici Giulia št. 76.
Vedno svež kruh. Pošilja-
nje na dom. Sprejema naro-
čila in domači kruh v
pecivo. Pestrožba točna.
Benedikt Suban

Prodajalnico jestvin
založeno z vedno svežim
blagom I. vrste kakor:
kavo vseh vrst, sladkorja,
olja, mila, kisa, testenin,
moke, otrobov itd. pripo-
ročajo svojim rojakom udani
Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. F.

Guerino Marcon
ulica Tivarnella št. 3
Priporočajo svojo zalogo
oglja in drv, ki je vedno
preskrbljena z najboljšim
kranjskim blagom. Pro-
daja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom.
Telefon št. 1664.

Nova prodajalnica
Romolo Perini
zlatar in droguljar
Via del Rivo 26
Sprejema poprave, kupuje
zlato, srebrno in juvele.
Popravlja ure na jamstvo.

MIRODILNICA
Simona Skrinjar
ulica Farneto št. 33
podružnica
ul. Settefontane 629
sprejema tudi pismena na-
ročila ter pošilja na za-
hitevo blaga na dom po
najnižjih cenah.

MIRODILNICA
Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Geppa)
Specialiteta navadnih in me-
dicinalnih drog, barv, pokosti,
lakov, ščetk, čopičev, navad-
nega in parfumnega mila, pe-
troleja, spirita (beste) za go-
rati. — Barvilo za čiščenje
vina.
Nizke cene.
Prodaja na debelo in drobno

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath
Trst - Riva Grumula 6
Zaloga vinskega kisa
in specialnih kisov.
Konkurenčne cene.

Jvan Jančar
tehn. konces. zobozdravnik
TRST ul. Torrente 32 II. n.
Delavnica za umetno zo-
bovje. Izvršuje popolno
zobovje iz kaučuka ali zlata
po francoskem sestavu. Po-
prave v 2 urah.
Cene zmerne.
Sprejema od 8-6 pop.

Lepa vila v Postojni

ležeča tik državne ceste blizu kolodvora z obširnimi vrtni, proti burji povsem zavarovana

je na prodaj.

Pojasnila daje odvetnik dr. PIKL v Postojni.

Nova trgovina

v Kolonji.

Podpisani naznanjam bratom kolonjčanom in slavnemu občinstvu, da sem v soboto, dne 10. junija t. l. odprl v Kolonji (v lastni hiši) novo trgovino jestvin, v kateri prodajam vse v to stroko spadajoče predmete. Posebno pa priporočam zalogo oglja, drvi, petroleja in pepela, kakor tudi vse predmete za perice. — V isti zalogi imam tudi vse stavbinske predmete, kakor: apno, pesek, opeko itd. itd.

Blago sveže, najboljše vrste in po najnižjih cenah.

Pošiljalo se bo, po potrebi, tudi na dom.

Pričakujoč da me bodo domačini podpirali po geslu: »Svoji k svojim« se priporočam

Jakob Stanko Godina.

Za bolne na želodcu.

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, vživanje pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil, z nerednim življenjem kakor n. pr. želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zaslženje priporočam se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je

Hubert Ulrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja c prebavni sistem človeka. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti in v krvnih cevah in deuje vsepašno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, sčipanje, bitje srca, napanje in tudi strme- nje krvi v jetrah, yranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebav- nemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca z lahkimi čistilom človeka vse nežredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljene na- vadne posledice slabe prebave, pomanjkljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavobol in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposodbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposodbo močno menjava snovi, povspesuje in izboljšuje tvarenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. — To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 3.— in 4.— v lekarnah v Trstu, Štedniu Miljah, Kopru, Sežani, Trzinu, Ronkah, Fiumicelu, Ogleju, Gradcu, Izoli, Piranu, Pazinu, Bu- zetu, Postojni, Vipavi, Ajdovščini, Gorici, Gradišču ob Soči, Korminu, Romansu, Čaplangu, Cervinjanu, Umagu, Bujah, Vižinadi, Mononi, Lovranu, Opatiji, Voloskem, Reki, Bukaru, Sušaku, Čabarju, Ribnici, Vrhniki, Idriji, Kanalu, Čedadu, Vidmu, Morčljanu, Palmanovi, La- tisani, Portogruaru, Vodnjanu, Pulju, Labinjju, Cresu, Černomblju, Metliki, Novemestu, Trebnjem, Ljubljani, Kamniku, Škofjeloči, Kranju, Tolmiu, Larentu, Stanjeju Codroipo, Št. Vidu ob Tagliamentu, Pordenonu, Motta di Livenza, Treviso, Lošinju, Arbe, Novi, Cirkvenica, Ogulin, Vrbovsko, Karlovac, Jaska, Šamobor, Brežice, Krško, Podčetrtek, Pregrada, Rogatec, Celje, Pli- berk, Radovljica, Trzin, Trzin, Rigolato, Pieve di Cadore, Serarolo, Longarone, Belluno, Co- negliano, Padovi, Chioggia, Rovigo, Pago, Zadar; itd. kakor tudi v lekarnah vseh drugih večjih ali manjših krajev Istre, Dalmacije, cele Avstro-Ogrske in sosednjih deželah.

Tudi pošiljajo lekarnice v Trstu 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečno

Hubert Ulrich-ovo Zeliščno vino.

ANTON SKERL

mehank, zaprisožen zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg II. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Pncd“.
Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zonofov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.
TELEFON št. 1627
Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.
Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.
Se pr poroča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vo- zovi za polišstvo t. l. v mestu koli v tu in inozemstvu.
Pakovanje za prevoz po morju.
Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike
Posiljate vsake vrste po stalni nizki prevoznini.
Proračuni brezplačno.

Svetko Hanibal Škerl

trgovec pri Sv. Ivanu
priporočajo svojo dobroznauo
prodajalnico
jestvin in pekarno ter lastno
izdelane biškote.
Vedno sveže blago. Cene zmerne.
Posebno priporočajo kruh, koji tudi pošilja.
brezplačno na dom.

Drogerija

GUSTAV MARCO

ulica Giulia št. 20.
Droge, barve, pokostj, petro- lej, čepiči, ščetke, mila, par- fumi itd. itd.

Zaloga šip in steklenin.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporočajo veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanoes itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

M. SALARINI

ulici Ponte della Fabbra št. 2
(vogal ul. Torrente.)
Pomlad! Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na dežlo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“

ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo

obleči, naj se poda v

prodajalnico

izgotovljenih oblek

I. FARCHI Barriera vecchia 5

kjcr se vsaki dan izdeluje obleka v lastni krojačnici.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obćnokristne namene.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386-80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159-57 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obćnokristne namene.